

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

03.03.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Триває прийом публіцистичних творів на здобуття премії імені Івана Франка 2026 року. – Валерія Буняк](#)

[«Нова ненормальність»: і «Життя на межі» – іноземні ЗМІ до роковин вторгнення. – Олеся Бойко](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Операція «Енігма 2.0»: «мальчик в трусіках» та українська відповідь російській «неогеббельсівщині». – Максим Сухенко](#)

Мовні питання

[Нацкомісія затвердила український правопис як стандарт державної мови. – Валерія Буняк](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[blago у культурному просторі Львова: як бізнес працює із сенсами](#)

Благодійність

[Творче об'єднання «МУР» зібрало 8 млн гривень для «Азову» \(ВІДЕО\). – Микита Кишиневський](#)

[Поетки з Луцька виступлять на вечорі «Жінки. Вголос» у Києві](#)

Фестивалі

[Заступниця міністра культури України відвідала фестиваль «Місяць України 2026» у Празі. – Юлія Дон](#)

[Kyiv Art Sessions 2026 відкриються серією благодійних концертів у Великій Британії та Франції. – Катерина Гладка](#)

Міждисциплінарні практики

[Маріуполь у Львові: у «Пороховій вежі» представили макет довоєнного міста. – Дар'я Лобанок](#)

Театр

[Українська радіовистава «Ненароджені для війни» перемогла на престижній премії BBC. – Микита Кишиневський](#)

В Ужгороді завершився фестиваль актуальної драматургії: обрали переможців

Музика

Динаміка незалежної сцени: презентували дослідження лонглистів за 2024–2026 роки

Візуальні мистецтва

У Preus Museum відкрилася виставка української фотографії «Home: Perspectives»

У Voloshyn Gallery відкриється персональна виставка Катерини Алійник «Always New, Always Intoxicating»

Війна, втрати і самотність: виставка «Дивлячись у розриви» триває у Львові. – Катерина Сліпченко

У Музеї Корсаків продовжили проєкт «Інший поруч»

Митець із Дніпра презентував світлову інсталяцію як згадку про трагедію рейсу «Чоп-Барвінкове». – Юлія Дон

«Павутину» визнали найкращою поштовою маркою 2025 року. – Валерія Буняк

Кіномистецтво. Кінопрокат

Український фільм «Мавка. Справжній міф» покажуть у 85 містах Європи

Від режисера «Вартових Різдва»: стартували знімання фільму «S Миколай та загублений лист»

Труднощі повернення зі своєї війни. – Андрій Кокотюха

Серіал «Повернення»: флешбеки, офіси і дрони. – Ігор Кромф

«Ми зараз живемо у підручнику історії»: режисер стрічки «Останній Прометей Донбасу» про документалістику в умовах війни. – Олександра Поворозник

До 30 березня можна подати заявку на гранти від Української кіноакадемії та Netflix для створення фільмів. – Валерія Буняк

В Україні створили Асоціацію неігрового кіно. – Олексій Содома

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Програмна директорка Національної асамблеї людей з інвалідністю оцінила нові державні ініціативи з безбар'єрності. – Оксана Заблоцька

Просвітництво

Стипендія імені Едуарда Зуба оголошує опенкол для дослідників історії України. – Олексій Содома

Література. Книговидання

[«Я не можу не перекладати»: Анна Вершік здобула престижну естонську нагороду за переклад української поезії. – Оксана Заблоцька](#)

[Артур Дронь розповів, як відмовився від співпраці з норвезьким видавцем, який раніше опублікував книжку про вагнерівця. – Оксана Заблоцька](#)

[За три роки штрафи за ненадання примірників на видавців не накладали. – Олеся Бойко](#)

Охорона культурної спадщини

[У Харкові замовляють паспорти для архітектурних пам'яток за 2,5 мільйона гривень. – Олексій Содома](#)

[Військові врятували кам'яні баби XII століття з-під російських обстрілів на Запоріжжі. – Микита Кишиневський](#)

[На Харківщині стартував проєкт «\(Не\)зрима спадщина. Близнюківщина». – Олексій Содома](#)

Кадри

[Держкомтелерадіо призначив на посаду директорки Книжкової палати Ольгу Васьківську. – Світлана Остапа](#)

Підтримка України у світі

[Стінг закликав росію звільнити полонених українських музикантів \(ВІДЕО\). – Микита Кишиневський](#)

[«Mr. Nobody Against putin» як діагноз російської документалістики. – Соня Вселюбська](#)

[Сцени примирення зі злом. – Володимир Миколаєнко](#)

Загальні питання

Триває прийом публіцистичних творів на здобуття премії імені Івана Франка 2026 року. – Валерія Буняк

Державний комітет телебачення і радіомовлення України приймає публіцистичні твори на здобуття премії імені Івана Франка в галузі інформаційної діяльності. Премія присуджується щорічно до дня народження І. Франка, 27 серпня, в розмірі 10 тисяч гривень у кожній номінації: за найкращу публікацію у друкованих засобах масової інформації; за найкращий твір у телевізійній сфері; за найкращий твір у радіомовній сфері; за найкращу наукову роботу в інформаційній сфері. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248032/2026-03-02-tryvaie-pryyom-publitsystychnykh-tvoriv-na-zdobuttya-premii-imeni-ivana-franka-2026-roku/>

«Нова ненормальність»: і «Життя на межі» – іноземні ЗМІ до роковин вторгнення. – Олеся Бойко

До четвертої річниці повномасштабного вторгнення росії в Україну міжнародні медіа знову повертаються до теми війни через репортажі, есеї, фотодобірки та розмови з українцями. В огляді йдеться про те, як світова преса фіксує життя під обстрілами, пам'ять про загиблих і зміну європейської безпекової реальності. Це публікації у The New York Review, The New York Times, Le Monde тощо. Докладніше:

<https://chytomo.com/pytannia-pro-kinets-vijny-bezzmistovne-inozemni-zmi-do-rokovyn-vtorhnennia/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Операція «Енігма 2.0»: «мальчик в трусіках» та українська відповідь російській «неогеббельсівщині». – Максим Сухенко

Автор розповідає про когнітивну війну як концепцію і доктрину, в яку закономірно еволюціонувала інформаційна війна. Зазначає: війна росії проти України – один із важливих театрів такої когнітивної війни. Війни, яка ведеться заради масового впливу на свідомість і підсвідомість, а отже – на поведінку, на людські рішення. Докладніше:

https://lb.ua/blog/maksym_sukhenko/725119_operatsiya_enigma_20_malchik.html

Мовні питання

Нацкомісія затвердила український правопис як стандарт державної мови. – Валерія Буняк

Таким чином у правове поле введено єдиний офіційний текст правопису. У Комісії зазначили, що виконали постанову Верховної Ради «Про посилення ролі української мови в утвердженні Української держави» та відповідні доручення уряду. Текст затвердженого правопису базується на редакції 2019 року. Його підготувала робоча група, у складі якої були представники низки наукових установ та університетів. Група отримала 1400 пропозицій змін від громадськості та державних і освітніх установ. «Частину пропозицій ураховано,

щодо частини зроблено висновок про їхній розгляд під час внесення змін до правопису в установленому законодавством порядку. Відповідно до обсягу повноважень робочої групи було вдосконалено структуру Українського правопису як стандарту державної мови, зроблено редакційні та технічні виправлення, а також видалено в ілюстративній частині приклади, що стосувалися держави-агресора. Зміни в ньому не вплинуть на усталені правила правопису для користувачів», – повідомили в Комісії. Текст українського правопису набере чинності й буде опубліковано на сайті Комісії після скасування урядом постанови 2019 року про попередню редакцію. «Комісія вбачає потребу в подальшій роботі над правописом із метою його вдосконалення та вирішення проблемних питань», – додали в установі. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248049/2026-03-02-natskomisiya-zatverdyla-ukrainskyy-pravopys-yak-standart-derzhavnoi-movy/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

blago у культурному просторі Львова: як бізнес працює із сенсами

Компанія активно долучається до розвитку культурного середовища Львова: підтримує мистецькі проекти, співпрацює з фестивалями, долучається до соціальних ініціатив і створює середовище, в якому культура стає невід’ємною частиною щоденного життя містян. У blago переконані, що вкладати кошти в культуру не менш важливо, ніж розвивати міське середовище. Важливою частиною цієї стратегії стала співпраця з людьми, які є символами сучасної української культури. Серед амбасадорів blago – актор і режисер О. Гнатковський та письменник, поет і громадський діяч С. Жадан. Докладніше:

https://zaxid.net/blago_u_kulturnomu_prostori_lvova_yak_biznes_pratsyuye_iz_sensami_n1631127

Благодійність

Творче об’єднання «МУР» зібрало 8 млн гривень для «Азову» (ВІДЕО).
– Микита Кишиневський

Під час концертного туру «Ребелія [1991]» творче об’єднання «МУР» зібрало 8 мільйонів гривень на потреби бійців бригади «Азов» Національної гвардії України. Докладніше:

<https://shotam.info/tvorche-ob-iednannia-mur-zibralo-8-mln-hryven-dlia-azovu-video/>

Поетки з Луцька виступлять на вечорі «Жінки. Вголос» у Києві

Поетичний вечір «Жінки. Вголос» у межах проєкту «Наші вірші» у київській книгарні «Є» відбудеться 8 березня. Під час заходу збиратимуть кошти на турнікети та гемостатики для бойових медиків. Учасниці: М. Пономаренко, Т. Власова, О. Ольхова, В. Чорна, І. Сажинська, О. Кашпор, І. Ківа. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1055393-poetki-z-lucka-vistupliat-na-vecorizinkiv-golos-u-kijevi>

Фестивалі

Заступниця міністра культури України відвідала фестиваль «Місяць України 2026» у Празі. – Юлія Дон

У столиці Чехії продовжується масштабна культурна ініціатива – фестиваль «Місяць України 2026». Цей проєкт, що проводиться вже четвертий рік поспіль, через мистецькі засоби транслює світові ідеї свободи та розповідає про протистояння України російській збройній агресії. Цьогоріч він проходить під високим патронатом Президента Чеської Республіки Петра Павела та посла України в Чехії В. Зварича. У межах програмних подій до Праги прибула заступниця міністра культури України Б. Лаюк. Вона долучилася до ключової дискусії, що відкривала захід. Оскільки головною темою «Місяця України» цього року стало мистецьке життя Харкова, виступ посадовиці було присвячено значенню цього міста для сучасної української культури. У програмі відкриття: виставка «Екосистема України: Харків» – презентація робіт відомих художників П. Макова, К. Зоркіна та В. Краснощока, експозиція фокусується на унікальному культурному ландшафті Харкова; дискусія на тему «Як війна змінює національну та культурну ідентичність?»; показ вистави за п'єсою Н. Зарицької «Перейти межу», спільної роботи празьких Міських театрів та київського Театру ветеранів; окрему частину заходів було присвячено питанню деокупації та культури українського Криму. Робочий візит заступниці міністра також включав відвідування Національної та Слов'янської бібліотек Чехії. Під час зустрічей обговорювалися стратегічні питання: розвиток проєкту «Національна електронна бібліотека», реформування галузі та обмін професійним досвідом між країнами. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/81228/zastupnyczya-ministra-kultury-ukrayiny-vidvidala-festyval-misyacz-ukrayiny-2026-u-prazi/>

Kyiv Art Sessions 2026 відкриються серією благодійних концертів у Великій Британії та Франції. – Катерина Гладка

Першою подією Kyiv Art Sessions 2026 стане серія концертів музики сучасних українських композиторів у виконанні камерного хору «Київ» під орудою диригента М. Гобдич. Від 23 по 27 березня виступи відбудуться у Лондоні (Велика Британія), а також у Руані, Парижі та Ренні (Франція). Сезон відкриється 23 березня у Лондоні концертом «Молитва за Україну», що пройде у St John the Baptist Church. До програми увійдуть твори знакових українських композиторів – М. Скорика, Є. Станковича, В. Сильвестрова, Г. Гаврилець і В. Польової. Концерт матиме благодійний характер: усі зібрані кошти буде передано українському фонду «Голоси дітей». Подія відбудеться за підтримки Посольства України у Великій Британії та у партнерстві зі St John the Baptist Church. Після Лондона Kyiv Art Sessions уперше вирушить до Франції. Наступні концерти 25 і 26 березня проходитимуть в межах Сезону України у Франції «Вояж в Україну» у партнерстві з Французьким та Українським

інститутами. 25 березня в Руані, у Cathédrale Notre-Dame de Rouen, заплановано особливу подію – концерт музики В. Сильвестрова за участі самого композитора. Слухачі матимуть нагоду почути його твори в інтерпретації хору «Київ» під орудою М. Гобдича – одного з найтонших інтерпретаторів музики Сильвестрова. 26 березня хор «Київ» долучиться до концерту-закриття Сезону України у Франції «Душа України», що пройде в Abbaye de Saint-Denis у співпраці з Festival de Saint-Denis. У програмі прозвучать твори В. Польової, Г. Гаврилець, Л. Дичко і В. Сильвестрова. Завершиться тур 27 березня в Ренні, у Cathédrale Saint-Pierre de Rennes, де прозвучить концерт «Молитва за Україну», присвячений музиці українських композиторів. Цей виступ також матиме благодійний характер: зібрані кошти буде спрямовано до фонду «Українські вогнеборці» на закупівлю пожежних броньованих евакуаційних машин. Партнер події – Solidarité Bretagne Ukraine. Концерти у Великій Британії та Франції стануть першою масштабною подією сезону Kyiv Art Sessions 2026. Упродовж року заплановано низку культурних ініціатив, покликаних представити українське високе мистецтво міжнародній аудиторії. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/03/02/725196_kyiv_art_sessions_2026.html

Міждисциплінарні практики

Маріуполь у Львові: у «Пороховій вежі» представили макет довоєнного міста. – Дар'я Лобанок

У львівському центрі архітектури «Порохова вежа» на виставці «МУІ – Маріуполь Українська Ідентичність» представлено макет, який вигляд мав Маріуполь до окупації. Відвідати виставку можна до 22 березня. Упродовж чотирьох років місцеві архітектори з урбаністами та студентами розробляли макет. Модель розміром майже 25 м² складається з 364 сегментів. Досліджуючи місто, автори макета охопили всю територію Маріуполя з його визначними спорудами та об'єктами: від портової інфраструктури та спальних районів до «Азовсталі» й мечеті Сулеймана та Роксолани. На нього проєктується відеомапінг, який показує розвиток Маріуполя в часі – від витоків міста до новітньої історії, з акцентом на його мешканців, архітектуру, досягнення та втрати. З часом ідея виросла в масштабний міждисциплінарний проєкт: до нього долучилися художники, скульптори та технологічні партнери. Також на виставці представлено історичні карти та документи, старі й сучасні фотографії, макети втрачених та існуючих донині архітектурних пам'яток та інші графічні матеріали про Маріуполь. Частиною виставки також стали відеоматеріали партнерського проєкту «Реальна історія», де розповідають, як на території сучасного Маріуполя з'явилися грецькі поселення, про металургійну промисловість, про українську ідентичність. Окремий блок виставки присвячено мистецтву – у просторі представлено мозаїчні роботи Г. Круть («Птахи Маріуполя»), живопис В. Коренчука й А. Скицької, скульптуру Д. Турія «Фея Маріуполя», а також світлини Маріуполя різних років. Експозицію доповнює AR/VR з гіпсовою моделлю Маріупольського драмтеатру до руйнації, інтерактиви з 3D-туром театром на сенсорному екрані та VR-досвідом про маріупольські мозаїки і хроніку їхнього руйнування. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-lvovi-pokazali-maket-mariupolya-do-okupaciji-313555/>

Театр

Українська радіовистава «Ненароджені для війни» перемогла на престижній премії BBC. – Микита Кишиневський

Радіовистава «Ненароджені для війни», яку створили команда «Радіо Культура» та бійці Третього армійського корпусу, здобула перемогу на премії BBC Audio Drama Awards. Український проект визнано найкращим у категорії «Найкраща європейська драма». В основу аудіодрами лягли реальні історії добровольців, які стали на захист країни. У виставі звучать розповіді про побут українських захисників на передовій, а головну роль озвучив Є. Авдєєнко – професійний актор, який залишив театр та пішов на фронт. Автор сценарію А. Нейолов зазначає, що проект має трагікомічний характер. Він покликаний показати світу, що навіть у найважчих обставинах українці зберігають людяність, гідність та почуття гумору, хоча війна ніколи не зможе стати нормою. Раніше ця вистава вже здобувала спеціальну відзнаку європейського конкурсу Prix Eurora 2025. Послухати роботу переможців можна на офіційному сайті «Радіо Культура». Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainska-radiovystava-nenarodzheni-dlia-viyny-peremohla-na-prestyzhniy-premii-bbc/>

В Ужгороді завершився фестиваль актуальної драматургії: обрали переможців

У Закарпатському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені братів Шерегіїв завершився Міжнародний фестиваль актуальної драматургії «Драма сьогодення». Свої вистави на фестивалійній сцені протягом шести днів представили шість провідних театрів України з Дніпра, Львова, Івано-Франківська й Ужгорода, а також зі Словаччини. Перемогу в різних номінаціях здобули: «Кращий творчий дует» – Клод Фроло та Есмеральда (Д. Коломієць й А. Боднар), вистава «Есмеральда», Львівський національний академічний театр опери та балету імені Соломії Крушельницької; «Кращий ансамбль» – вистава «Мольєр. Анатомія», Львівський академічний театр імені Леся Курбаса; «Краща сценографія» – О. Семенюк, вистава «Нація», Івано-Франківський національний академічний драматичний театр імені Івана Франка; «Краща жіноча роль» – Т. Горгішелі, вистава «Мольєр. Анатомія», Львівський академічний театр імені Леся Курбаса; «Краща чоловіча роль» – Франтішек Балог, вистава «Ром з-під ковдри», Divadlo-D Ačko; «Краща вистава» – «Нація», Івано-Франківський національний академічний драматичний театр імені Івана Франка. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1055383-v-uzgorodi-zaversivsia-festival-aktualnoyi-dramaturgiyi-obrali-peremozciv>

Музика

Динаміка незалежної сцени: презентували дослідження лонглістів за

2024–2026 роки

Премія української незалежної музики Jäger Music Awards від бренду Jägermeister оголосила цьогорічний довгий список основних номінацій та розпочала голосування за виконавців у номінації Young Blood. Оскільки нинішня премія стала вже третьою від початку повномасштабного вторгнення, команда JMA вирішила підбити підсумки за весь період 2024–2026 років та дослідити динаміку довгих списків. Завдяки цим даним вдалося проаналізувати кожен номінацію окремо, порівняти результати та зробити підсумок за весь період. Найпопулярнішим жанром серед артистів виявився інді-поп, а головними центрами розвитку музики залишаються Київ, Львів та Харків. Аналіз довгих списків «Jäger Music Awards» за період 2024–2026 років вказує на зони росту в індустрії: зокрема, актуальними залишаються питання гендерного балансу та розширення розмаїття гуртів. Та навіть у часи турбулентності кількість незалежних ініціатив зростає, відкриваючи нові можливості для мистецьких голосів, що прагнуть себе проявити. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1055232-dinamika-nezaleznoyi-sceni-prezentuvali-doslidzennia-longlistiv-za-2024-2026-roki>

Візуальні мистецтва

У Preus Museum відкрилася виставка української фотографії «Home: Perspectives»

24 лютого в Норвезькому національному музеї фотографії Preus Museum відкрито виставку української фотографії «Home: Perspectives». Проєкт триватиме до 30 вересня. Виставка об'єднує різні покоління українських фотографів, пропонуючи множинні підходи до медіуму та різні уявлення про те, що означає дім. Серед учасників: Л. Достлева й А. Достлев, Е. Зіятдін, В. Мілосердов, П. Полікарпова та ін. Куратори проєкту – В. Бавикіна та М. Горбацький – реалізували виставку у співпраці з Полом Хенріке Екерном (Preus Museum). Її присвячено пам'яті К. Гузенка. У 2024 році він вступив до 35 окремої бригади морської піхоти імені контрадмірала Михайла Остроградського. 1 листопада 2025 року загинув. Докладніше:

<https://artslooker.com/u-preus-museum-vidkrylasia-vystavka-ukrainskoi-fotografii-home-perspectives/>

У Voloshyn Gallery відкриється персональна виставка Катерини Алійник «Always New, Always Intoxicating»

7 березня у Voloshyn Gallery відкриється персональна виставка К. Алійник «Always New, Always Intoxicating». Кураторка проєкту – М. Хомченко. Виставка натхненна текстами середньовічної абатиси й містики Гільдегард фон Бінген та французької філософеси Сімони Вейль. Докладніше:

<https://artslooker.com/u-voloshyn-gallery-vidkryetsia-personalna-vystavka-kateryny-aliynik-always-new-always-intoxicating/>

Війна, втрати і самотність: виставка «Дивлячись у розриви» триває у Львові. – Катерина Сліпченко

У Львові, у Jam Factory Art Center, триває четверта частина кураторського проєкту Н. Кадана «Дивлячись у розриви». Це виставковий цикл, який об'єднав твори переважно сучасних українських художників (за винятком хіба творів М. Примаченко, які відповідають за тяглість традиції). Спільними темами доволі строкатої експозиції є теми самотності, втрат, розривів та, звичайно, війни, що триває. Попередні частини проєкту було показано в Києві, Дніпрі, у Соколовсько в Польщі, у парку Тіргартен у Берліні, на острові Тешіма та в Токіо в Японії. Куратор виставки, художник Н. Кадан, під час відкриття, розповів, що львівська частина циклу «Дивлячись у розриви» почалася з роздумів про «я» та «ми» у час війни, про стосунки між одиничним та колективним, а продовжилася темою самотності. Докладніше:

https://zaxid.net/ekspozitsiya_divlyachis_u_rozrivu_zibrala_suchasnih_zudozhnikov_u_lvovi_reportazh_n1631531

У Музеї Корсаків продовжили проєкт «Інший поруч»

Експозицію проєкту «Інший поруч» у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків продовжено, її можна переглянути до 18 березня. Проєкт охоплює шість локацій міста Луцька та розповідає про співіснування людини і тварини, змінюючи соціальні установки. За період експонування виставку відвідало понад дві тисячі людей. Джерело:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1055216-u-muzeyi-korsakiv-prodovzili-projekt-insii-poruc>

Митець із Дніпра презентував світлову інсталяцію як згадку про трагедію рейсу «Чоп-Барвінкове». – Юлія Дон

До четвертих роковин початку повномасштабної агресії РФ відомий митець із Дніпра М. Каблука у співпраці з Укрзалізницею представив артроботу під назвою «Пульсуючий біль». Об'єктом мистецького переосмислення став реальний пасажирський вагон, який перетворився на згарище після прицільної атаки російських безпілотників. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/81188/u-dnipri-prezentuvaly-svitlovu-instalyacziyu-yak-zgadku-pro-tragediyu-rejsu-chop-barvinkove/>

«Павутину» визнали найкращою поштовою маркою 2025 року. – Валерія Буняк

Голосування за найкращу поштову марку 2025 року завершилося. Перемогу здобула марка «Спецоперація СБУ „Павутина”», яку було представлено у номінації «Мужність». Випуск за дизайном СБУ присвячено спецоперації, внаслідок якої було уражено 41 літак стратегічної авіації Росії. Друге місце посів поштовий блок «Український народний одяг» (художник М. Кочубей) у номінації «Спадок», на третій сходинці – благодійна поштова марка «До Дня піхоти. Сіль землі» (художник А. Єрмоленко) з категорії «Мужність». Цьогоріч у голосуванні під гаслом «Оберіть свій сенс» взяли участь 26

поштових випусків 2025 року у категоріях «Мужність», «Героїзм», «Свобода», «Спадок» та «Надія». Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/39011/2026-03-02-pavutynu-vyznaly-naykrashchoyu-poshtovoyu-markoyu-2025-roku/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Український фільм «Мавка. Справжній міф» покажуть у 85 містах Європи

Покази відбудуться з 5 березня у 80 містах Німеччини та п'яти містах Австрії. Фільм демонструватимуть українською мовою з німецькими субтитрами. Згодом стрічка також вийде в прокат у Канаді, США, Чехії, Ізраїлі, Нідерландах, Бельгії, Словаччині та Іспанії. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/03/ukrayinskyj-film-mavka-spravzhnij-mif-pokazhut-u-85-mistah-yevropy/>

Від режисера «Вартових Різдва»: стартували знімання фільму «S Миколай та загублений лист»

Розпочато зйомки нової комедії для всієї сім'ї «S Миколай та загублений лист», яка вийде в кіно до наступних зимових свят. Режисером-постановником стрічки став О. Кірієнко. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/film-s-mykolai-ta-zahublenyi-lyst/>

Труднощі повернення зі своєї війни. – Андрій Кокотюха

Схвальний відгук на серіал Ю. Павлової «Повернення», який вийшов у ефірі ICTV2 в день четвертих роковин повномасштабного російського вторгнення. Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/248040/2026-03-02-trudnoshchi-povernennya-zi-svoiei-viyny/>

Серіал «Повернення»: флешбеки, офіси і дрони. – Ігор Кромф

Автор розповідає, як «Повернення» розривається між старим і новим телевиробництвом і визначає вдалий вектор розвитку телепродуктів. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/03/03/725153_serial_povernennya_fleshbeki.html

«Ми зараз живемо у підручнику історії»: режисер стрічки «Останній Прометей Донбасу» про документалістику в умовах війни. – Олександра Поворозник

На українські екрани 26 лютого вийшла документальна стрічка «Останній Прометей Донбасу», яка розповідає про працівників останньої електростанції Донбасу – Курахівської ТЕС, що розташовувалася за 10 кілометрів від фронту та яку було захоплено в листопаді 2024 року. Фільм фіксує не лише воєнні злочини росіян, але й щоденну героїчну роботу українських енергетиків, які навіть під постійними ударами докладали усіх можливих зусиль, аби забезпечити населення електрикою. Режисер картини А. Штука розповідає про те, як знімати документалістику на прифронтовому об'єкті критичної інфраструктури, чому йому важливо доносити до широкої

авдиторії точки зору мешканців Донеччини і якою є роль документалістів в умовах повномасштабної війни. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1251504-mi-zaraz-zivemo-u-pidrucniku-istorii-reziser-stricki-ostannij-prometej-donbasu-pro-dokumentalistiku-v-umovah-vijni/>

До 30 березня можна подати заявку на гранти від Української кіноакадемії та Netflix для створення фільмів. – Валерія Буняк

Українська кіноакадемія у партнерстві з Netflix оголосила новий раунд підтримки проєктів на етапі девелопменту – 15 грантів для повнометражних ігрових авторських фільмів. Докладніше про умови участі:

<https://detector.media/infospace/article/248033/2026-03-02-do-30-bereznnya-mozhna-podaty-zayavku-na-granty-vid-ukrainskoi-kinoakademii-ta-netflix-dlya-stvorennnya-filmiv/>

В Україні створили Асоціацію неігрового кіно. – Олексій Содома

Метою організації є об'єднання фахівців у сфері документального кіно та забезпечення інституційного захисту авторів. «Більшість українських документалістів сьогодні працює не з Україною як з джерелом фінансування фільмів, а з Європою. Є досить великий європейський ресурс, який хотів би співпрацювати з українцями й інтегрувати їх у свою кіношну спільноту, але не хоче мати справу з Держкіно. Якщо є така можливість, то її треба використовувати. І, власне, Асоціація виникла початково як громадянська альтернатива Держкіно, – зазначає кінорежисер та один з ініціаторів проєкту І. Сауткін. – Наші проблеми – нестача фінансування, складність експертизи, як зробити так, щоб ти був видимим у європейській спільноті, ну і в українській також. Асоціація – це можливість допомогти одне одному». В основі роботи АНКУ лежать шість принципів: відповідальність, професійність, спільнотворення, прозорість, етичність та людиноцентричність. Організація дозволяє авторам працювати не тільки задля розвитку власних проєктів, а задля розвитку українського документального кіно в цілому. Для цього організація працюватиме над спрощеними механізмами отримання закордонної підтримки українських проєктів, а також дозволить авторам представляти індустрію на українській і міжнародній арені з позиції експертів-фахівців. «Зараз, порівняно з 2022 роком, закордонна підтримка України й українських проєктів суттєво зменшилася. І самостійно адвокатувати додаткові фінансування чи підтримку дуже важко. Один зі шляхів – разом напрацьовувати рішення. Коли хтось один звертається до міжнародних фондів чи партнерів – це одна історія. Коли це робить Асоціація, яка репрезентує неігрову індустрію своєї країни, – зовсім інша розмова», – наголошує кінопродюсерка О. Брегман. В АНКУ зазначають, що організація відкрита для професіоналів і професіоналок у сфері документального кіно. Зараз до складу асоціації входять вже понад 70 фахівців. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/dfa-ukraine/>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Програмна директорка Національної асамблеї людей з інвалідністю

оцінила нові державні ініціативи з безбар'єрності. – Оксана Заблоцька

У Києві 26 лютого відбулося засідання Національної ради безбар'єрності за участі першої леді О. Зеленської та під головуванням прем'єр-міністра України Ю. Свириденко. На засіданні представили сім нових флагманських проєктів і анонсували державний стандарт безбар'єрної мови. Програмна директорка Національної асамблеї людей з інвалідністю Л. Байда зауважила, що має певні побоювання щодо цих проєктів. Зокрема, проєкт «Інформація без бар'єрів», який представила міністерка культури Т. Бережна, вона вважає важливим, але його тематика та план реалізації викликають сумнів. «Чи не будуть вони нести суто декоративний характер?», – запитує вона. Ще один проєкт – «Маршрут дитини з інвалідністю» – на її думку, значною мірою повторює ініціативи, про які говорять вже давно. «Чи може бути інновація вже понад двадцять років?», – зауважила Байда. Ініціативу на засіданні презентувала голова Координаційного центру з розвитку сімейного виховання та догляду дітей при Кабінеті Міністрів України І. Тулякова. Водночас Байда підкреслила, що винесення політики безбар'єрності на державний рівень є безумовним позитивом. За її словами, в Україні вже існує чимало законодавчих і нормативних актів, які регламентують питання доступності – у будівництві, транспорті, інформаційному просторі, медицині. Однак проблема полягає в тому, що цих стандартів часто не дотримуються. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1253410-ci-ne-budut-voni-suto-dekorativnimi-larisa-bajda-ocinila-novi-derzavni-iniciativi-z-bezbarernosti/>

Просвітництво

Стипендія імені Едуарда Зуба оголошує опенкол для дослідників історії України. – Олексій Содома

Стипендія призначається молодим дослідникам і популяризаторам історії України від 18 до 40 років, які спеціалізуються на таких темах: історія Харкова; репресивні органи комуністичного тоталітарного режиму; Українська революція 1917–1921 років із акцентом на локальному вимірі; церковно-релігійне життя в Україні за часів комуністичного тоталітарного режиму. За результатами конкурсу відібрані стипендіати отримають фінансування своїх історичних досліджень у розмірі 40 тисяч гривень. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/eduard-zub-scholarship-opencall/>

Література. Книговидання

«Я не можу не перекладати»: Анна Вершік здобула престижну естонську нагороду за переклад української поезії. – Оксана Заблоцька

Естонська перекладачка Анна Вершік отримала головну річну літературну премію Естонського культурного капіталу за збірку перекладів української поезії «Kas rabelen välja sellest tusast?» («Чи виберуся я з цієї журби?»). Зокрема, збірка містить поезії А. Дністрового (саме рядок з його вірша став назвою книжки), А. Дроня, Д. Гладун та ін. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1252950-a-ne-mozu-ne-perekladati-anna-versik-zdobula-prestiznu-estonsku-nagorodu-za-pereklad-ukrainskoi-poezii/>

Артур Дронь розповів, як відмовився від співпраці з норвезьким видавцем, який раніше опублікував книжку про вагнерівця. – Оксана Заблоцька

Cappelen Damm – найбільше видавництво Норвегії, відоме своєю проукраїнською позицією. У 2022 році воно безкоштовно надрукувало тисячі дитячих книжок для українських біженців, а також видало норвезький переклад роману «Місто» В. Підмогильного в редактурі видавця Бернарда Мора. Команда видавництва запропонувала А. Дроню видати норвезькою його книжку «Гемінгвей нічого не знає». Це збірка есеїв про складний досвід українського військового: бої, поранення, смерті побратимів, стосунки з коханою людиною та стосунки з Богом. Утім, Дронь відмовився від співпраці, коли дізнався, що торік Cappelen Damm опублікувало книжку «Ufred – russland fra innsiden» («Розбрат: росія зсередини») норвезької журналістки Осне Сеєрстад. За словами ветерана, за кордоном видання дуже популярне й здобуло низку нагород. У ній, зокрема, розповідається історія бійця ПВК «Вагнер» А. Медведєва, який воював під Бахмутом, а згодом дезертував. Авторка брала в нього інтерв'ю, спілкувалася з його родичами в росії та описала цей досвід у книжці. «Не можна спочатку дати голос вбивцям – дезертували вони чи ні, – а потім жертвам, які захищаються, і таким чином ставити ці книжки на одну полицю під логотипом одного видавництва», – наголосив Дронь. Він пояснив, що така співпраця означала б розмивання межі між агресором і жертвою та була б для нього аморальною, «нижчою гідності українських ветеранів і українців загалом». Дронь підкреслив, що поважає особисту позицію представників видавництва і їхню підтримку України, однак вважає неприпустимим спільне видання з російськими авторами, книжками про російських військових або участь в одних літературних подіях із росіянами. Письменник додав, що ця окрема ситуація відображає ширшу проблему зі сприйняттям російсько-української війни за кордоном: «Багато наших європейських партнерів віддано й послідовно підтримують нас, але водночас не розуміють, що це шкідливо й аморально – втягувати росіян в інформаційний простір, надавати їм голос і толерувати. Прикро, що так відбувається, але якщо ці речі розуміємо ми, то маємо говорити про них прямо і принципово». Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1253216-artur-dron-rozpoviv-ak-vidmovivsa-vid-spiivpraci-z-norvezkim-vidavcem-akij-ranise-opublikuvav-knizku-pro-vagnerivca/>

За три роки штрафи за ненадання примірників на видавців не накладали. – Олеся Бойко

Державний комітет телебачення і радіомовлення України у 2023–2025 роках надсилав видавцям листи-попередження через недотримання вимог Закону України «Про обов'язковий примірник документів», водночас адміністративні протоколи за цей період не складали. Про це йдеться у відповіді комітету на запит. Докладніше:

<https://chytomo.com/za-try-roky-shtrafy-za-nenadannia-primirnykiv-na-vydavtsiv-ne-nakladaly/>

Охорона культурної спадщини

У Харкові замовляють паспорти для архітектурних пам'яток за 2,5 мільйона гривень. – Олексій Содома

Комунальне підприємство «Житлокомсервіс» планує замовити виготовлення паспортів пам'яток культурної спадщини для дев'яти об'єктів. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/architecture-passports/>

Військові врятували кам'яні баби XII століття з-під російських обстрілів на Запоріжжі. – Микита Кишиневський

Бійці 128 ОВМБр «Дике Поле» евакуювали кам'яні баби XII століття з історико-краєзнавчого музею в Новомиколаївці на Запоріжжі. Унікальні пам'ятки опинилися під загрозою знищення через постійні удари російських керованих авіабомб по громаді. Операцію з порятунку ініціював військовослужбовець бригади та фаховий історик Д. Каюк. Щоб передати артефакти з дотриманням усіх правил, до процесу залучили відомого запорізького історика П. Бойка. Окрім давніх кам'яних баб, військові змогли вивезти з-під обстрілів найцінніші картини та інші історичні знахідки. Наразі всі врятовані експонати передано до безпечного культурного закладу, де вони зберігатимуться до завершення війни. Докладніше:

<https://shotam.info/viyskovi-vriatuvaly-kam-iani-baby-12-stolittia-z-pid-rosiyskykh-obstriliv-na-zaporizhzh/>

На Харківщині стартував проєкт «(Не)зрима спадщина. Близнюківщина». – Олексій Содома

Його метою є висвітлення унікальних культурних пластів Близнюківської громади через дослідження, осмислення та популяризацію спадщини. Організатори працюють над тим, щоб зібрати фрагментарні знання про Близнюківщину у цілісну картину і зробити її доступною кожному. Проєкт фокусується на дослідженні спадщини, яка часто лишається поза увагою: від скіфських артефактів Добровілля до архітектурної спадщини Уплатного. Збір інформації відбуватиметься не тільки через наявні онлайн- та офлайн-джерела, а й через польові дослідження. За словами організаторів, «(Не)зрима спадщина. Близнюківщина» прагне не просто задокументувати фольклор чи руїни, а повернути мешканцям відчуття культурної ваги та причетності до плину місцевої історії. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/invisible-heritage/>

Кадри

Держкомтелерадіо призначив на посаду директорки Книжкової палати Ольгу Васьківську. – Світлана Остапа

Заступницю директора з наукової роботи Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова» О. Васьківську призначено директором Книжкової палати. Звільнено з посади в.о. директора Книжкової палати М. Сенченка. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248031/2026-03-02-derzhkomteleradio-pryznachyv-na-posadu-dyrektorky-knyzhkovoi-palaty-olgu-vaskivsku/>

Підтримка України у світі

Стінг закликав росію звільнити полонених українських музикантів (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

Всесвітньо відомий британський музикант Стінг виступив із закликом звільнити українських військових музикантів, яких росія утримує в полоні з 2022 року. Мова йде про учасників військових оркестрів, які потрапили в полон під час оборони Маріуполя. Попри те, що частину диригентів та виконавців вдалося повернути завдяки міжнародному тиску, дев'ятеро музикантів досі залишаються в неволі. Цей заклик став частиною глобальної ініціативи Unchain Music, яка об'єднує світових зірок задля визволення українських колег. Організатори закликають поширювати відеозвернення Стінга та позначати у дописах улюблених виконавців, аби посилити розголос і пришвидшити повернення полонених додому. Докладніше:

<https://shotam.info/stinh-zaklykav-rosiiu-zvilnyty-polonenykh-ukrainskykh-muzykantiv-video/>

«Mr. Nobody Against putin» як діагноз російської документалістики. – Соня Вселюбська

15 березня відбудеться 98-ма церемонія вручення премії Американської кіноакадемії. Попри очікувану номінацію «2000 метрів до Андріївки», фільм М. Чернова не потрапив у короткий список, проте у документальній категорії за статуетку змагатиметься «Mr. Nobody Against putin» Девіда Боренштейна та Павла Таланкіна. З цієї нагоди авторка розмірковує про політичну оптику «Оскара» в документальній категорії та аналізує проблемні патерни антивоєнного російського документального кіно. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/oskar-2026-chomu-ukrajinski-i-rosiyski-dokumentalni-filmi-ne-rivni-313560/>

Сцени примирення зі злом. – Володимир Миколаєнко

Колишній мер Херсона зазначає: «Розповім про одну п'єсу. Називається „Донбас”, а її авторка – О. Брага, дівчина з Придністров'я, яка живе в Лондоні і робить вигляд, що вона українка. П'єса з успіхом йде у Лондонському театрі. Дія п'єси відбувається на Донбасі, де вже 12 років триває війна, яку росія розпочала в 2014 році. Преса пише, що під час вистави глядачі „починають усвідомлювати, що люди не такі однозначно розділені на росіян чи українців, оскільки всі ці окремі країни колись були частиною СРСР”. В п'єсі немає злодіїв та героїв, – всі приблизно однакові люди, які існують в несприятливих обставинах, і просто роблять вибір на користь виживання і пристосування. Публіка в захваті. У п'єси аншлаги. Псевдоукраїнка Ольга отримує замовлення

на нові п'єси. І справа не в ній, ми всі розуміємо, що світ сповнений шахраїв, які завжди будуть використовувати болючі й актуальні теми для заробітку. Проблема в тому, що людям, розумним людям, подобаються саме такі сюжети. Величезна проблема в тому, що люди в західному світі досі відмовляються приймати реальність, в якій вони живуть, через те, що ця реальність занадто проста. Тут немає сюжету, ніщо нікуди не розвивається, просто є зло і є добро. І зло, воно справжнє. Воно вбиває, калічить, гвалтує, і отримує від цього задоволення. І воно не зупиниться само... І весь світ сьогодні зайнятим тим, що намагається знайти цьому злу виправдання. Зрозуміти його. Запропонувати йому щось таке, що зробить його добром. Або хоча би не таким чорним злом, а трохи сіреньким... Ви можете запропонувати їм тільки свої життя і своїх дітей. Це єдине що їх влаштує. І у вас майже не залишилося часу, щоб це усвідомити. Поки американська адміністрація вважає, що путіну насправді потрібен Донбас і він зупиниться, в світі йдуть такі п'єси, які переконують інтелектуалів у тому, що українці і росіяни – це щось настільки подібне, що й розбиратися не варто. І це дуже близькі явища, тому що це все спроби західного суспільства переконати самих себе в тому, що росія – це тільки злий путін, але і сам путін не такий вже злий, він просто образився через те, що НАТО розширилося, і тому він знищив Бахмут і Покровськ. Це ж логічно...». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/p-yesa-donbas-olgi-bragi-yak-zahid-vipravdovuye-zlo-viyni-313568/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm